

۸۳۶ هزار تن برنج تر خیس شد

دبیر انجمن واردکنندگان برنج ایران ضمن تأکید بر ناکارآمدی تخصیص ارز ترجیحی برای واردات برنج، راه‌حل اصلی را پرداخت یارانه مستقیم به مصرف‌کننده دانست و درباره الزام عرضه برنج وارداتی در بازار گاه گفت: در ۵ ماه نخست امسال رشد ۳۰ درصدی ترخیص این محصول را شاهد بوده‌ایم.

طی روزهای گذشته مساله به دست مردم نرسیدن برنج‌های وارداتی خبرساز شده است؛ موضوعی که به گفته‌امین حسن رحیمی، وزیر دادگستری، ریشه در ضعف شبکه توزیع دارد.او اظهار کرد برنج وارداتی بازر ترجیحی، به‌رغم داشتن قیمت مصوب، به دست مردم نمی‌رسد و صرفاً اتکا به بازرسی‌ها قادر به حل این مشکل نیست. رحیمی تأکید کرد: برای رفع این چالش، پیشنهاد شده دولت خود مسؤولیت مستقیم توزیع برنج وارداتی را بر عهده گیرد. بر این اساس، شرکت بازرگانی دولتی ایران در وزارت جهاد کشاورزی مأمور خواهد شد این کالا را با نظارت کامل و به قیمت مصوب در اختیار مصرف‌کنندگان قرار دهد. این اقدام علاوه بر جلوگیری از نوسانات بازار و کمبود کالا، موجب رعایت عدالت در توزیع و حمایت از خرده‌فروشان و مصرف‌کنندگان خواهد شد.

مجیدرضاخاکي، دبیر انجمن واردکنندگان برنج با اشاره به ضرورت حذف ارز ترجیحی واردات اظهار کرد: سیاست تخصیص ارز ترجیحی به برنج موفق نبوده، چراکه این محصول با قیمت پارانه‌ای، کمتر به دست مصرف‌کننده نهایی می‌رسد و خانوارهای هدف از آن بهره‌مند نمی‌شوند. او افزود:امروز برنج پاکستانی با نرخ‌هایی بالاتر از قیمت مصوب در بازار عرضه می‌شود یا مورد اختلاط قرار می‌گیرد و این به روشنی نشان می‌دهد سازوکار فعلی نیازمند بازنگری جدی است. درباره برنج هندی انحراف قیمتی کمتر است اما در مجموع ارز ترجیحی نتوانسته اثر مورد انتظار را در بازار مصرف داشته باشد.

خاکي با اشاره به نقش واسطه‌ها گفت: وقتی یارانه در ابتدای زنجیره داده می‌شود، بخشی از آن در مسیر توزیع منحرف شده و در نهایت سهم واقعی به مصرف‌کننده نمی‌رسد.

دبیر انجمن واردکنندگان برنج ایران تأکید کرد: راه‌حل روشن است؛ اگر دولت قصد حمایت دارد، باید از ترجیحی را حذف و یارانه را مستقیماً به مصرف‌کننده پرداخت کند. در این صورت هم منابع ارزی کشور بهتر مدیریت می‌شود و هم آرایش بیبشری در بازار حاکم خواهد شد. او افزود: اینکه دولت از یک سو بر تخصیص ارز ترجیحی اصرار دارد و در مقام عمل از سوی دیگر معوقات ارزی واردکنندگان را با تأخیرهای طولانی تسویه می‌کند، نوعی تناقض در سیاست‌گذاری است.

رشد ۵درصدی گازرسانی به نیروگاه‌ها

بر اساس آخرین آمار، نیروگاه‌ها در حال حاضر با ظرفیت کامل گاز دریافت می‌کنند و از ابتدای سال تا ۲۴ مرداد، گازرسانی به این بخش ۵ درصد رشد داشته، همچنین با ثبت رکورد ۳۱۲ میلیون مترمکعبی تحویل روزهان و افزایش ۶۰ درصدی ذخایر سوخت مایع، آمادگی لازم برای مدیریت مصرف در زمستان فراهم شده است. از ابتدای سال تا ۲۴ مردادماه، حجم گاز تحویلی به نیروگاه‌ها نسبت به مدت مشابه پارسال ۱۵ میلیارد مترمکعب افزایش داشته است.

سعید توکلی، مدیرعامل شرکت ملی گاز ایران، در گفت‌وگویی اعلام کرد در نیروگاه‌ها در حال حاضر با ظرفیت کامل در حال دریافت گاز هستند و میزان گازرسانی از ابتدای سال تاکنون بیش از ۵ درصد بیشتر از سال گذشته بوده است.

در مقطعی از تابستان امسال، رکورد گازرسانی روزهان به نیروگاه‌ها ۱۲۱۲ میلیون مترمکعب در یک روز شکسته شد. این رقم در حالی به ثبت رسید که تعهد روزهان شرکت ملی گاز طبق ابلاغیه‌های داخلی حدود ۲۹۰ میلیون مترمکعب است. تحویل بیش از این مقدار نشان‌دهنده تلاش برای پایداری شبکه برق در روزهای اوج مصرف تابستان است. روند صعودی گازرسانی به نیروگاه‌ها باعث کاهش وابستگی به سوخت مایع شده و سطح ذخایر مازوت و گازوئیل نسبت به مدت مشابه پارسال بیش از ۶۰ درصد افزایش یافته است. این موضوع برای زمستان اهمیت زیادی دارد، چراکه در شرایط افت فشار گاز با سرمای شدید، استفاده از ذخایر سوخت مایع می‌تواند از بروز خاموشی در بخش‌های مختلف کشور جلوگیری کند.

بازار رمزارزها در آستانه عقب‌نشینی
سقوط قیمت بیت‌کوین پس از فروش گسترده تقریباً ۲۴ هزار بیت‌کوین و نقدینگی اندک بازار که با تردیدهایی جدید درباره کاهش نرخ بهره در کوتاهمدت همراه شد، قیمت این رمزارز را به زیر ۱۱۰ هزار و ۵۰۰ دلار رساند و خطر عقب‌نشینی گسترده‌تر بازار رمزارزها را افزایش داد. طبق داده‌های سایت «کوین‌گلس»، نقدینگی قراردادهای آتی رمزارزها در ۲۴ ساعت، از ۹۰۰ میلیون دلار فراتر رفت. در نهایت، بازار بیت‌کوین دلار، بیت‌کوین تقریباً ۲۱۰ میلیون دلار و موقعیت‌های خرید حدود ۸۱۷ میلیون دلار از کل نقدینگی را تشکیل دادند. دوج کوین، سولانا و ریپل نیز شاهد افت‌های ۲ رقمی و تک‌رقمی بودند. بیت‌کوین بعدازظهر دوشنبه (۳ شهریور) به زیر ۱۱۰ هزار دلار سقوط و در مقطعی از زمان، معامله حدود ۱۱۰ هزار و ۴۴۱ دلار را نیز ثبت کرد و قیمت آن در طول روز گذشته، حدود ۱۲٫۲ درصد کاهش یافت. قیمت بیت‌کوین در چند روز گذشته بیش از ۵ درصد کاهش یافته و این افت قیمت به دلیل فروش متمرکز همزمان با اوج‌های آخر هفته در چندین آلت‌کوین رخ داده است. سایت کوین‌تگ گزارش کرد تریوب پس از رسیدن به رکورد بالای ۴۹۰۰ دلار، حدود ۸ درصد کاهش یافت و به ۴۳۷۵ دلار رسید. سودگیری سریع، قرار گرفتن در معرض معاملات آتی متمرکز و نقدینگی‌های انباشتی، باعث اصلاح شدید در سولانا (با کاهش حدود ۸٫۵ درصدی به ۱۸۶ دلار)، دوج کوین (با کاهش بیش از ۱۰ درصد به ۰٫۲۰۸ دلار) و ریپل (با کاهش حدود ۶ درصدی به ۲٫۸۵ دلار) شد.

«وطن امروز» از ضعف برنامه‌ریزی برای توسعه زیرساخت‌های حمل‌ونقلی در دولت چهاردهم گزارش می‌دهد

در حاشیه کردورها

ظهور مسیرهای جایگزین کریدورهای ایرانی در کشورهای همسایه، زنگ خطری برای حذف ایران از نقشه ترانزیت جهانی است

آذربایجان با توسعه مسیرهای جایگزین، در حال تصاحب سهم ایران از تجارت منطقه‌ای هستند.
■ ظهور کریدورهای موازی: تهدیدی برای موقعیت ژئولیتیک ایران

در غیاب اقدام مؤثر از سوی دولت چهاردهم، مسیرهای جایگزین مانند کریدور میانی (Middle Corridor) که از چین به اروپا از طریق آسیای مرکزی، دریای خزر و ترکیه می‌گذرد، به سرعت در حال تقویت هستند. این مسیرها نه‌تنها از نظر زیرساختی پیشرفته‌تر شده‌اند، بلکه با حمایت سیاسی و مالی کشورهای غربی و شرقی، در حال تبدیل شدن به گزینه‌های اصلی ترانزیت منطقه‌ای هستند و این یعنی کاهش نقش ایران در معادلات حمل‌ونقل جهانی. اگرچه در سخنان برخی مقامات دولت چهاردهم به اهمیت کریدورهای ترانزیتی اشاره شده اما در عمل هیچ برنامه اجرایی مشخصی برای توسعه کریدور شرق – غرب ارائه نشده است. نه اتصال مؤثر به شبکه ریلی چین، نه توسعه بنادر شرقی کشور و نه ایجاد زیرساخت‌های لجستیکی در مرزهای غربی، هیچ‌کدام به‌طور جدی دنبال نشده است.

اگر دولت چهاردهم نتواند در کوتاهمدت مسیرهای شرق – غرب را از حالت رکود خارج کند، ایران ممکن است در نقشه ترانزیت منطقه‌ای به حاشیه برود. این نه‌تنها به معنای از دست رفتن میلیاردها دلار درآمد سالانه است، بلکه به تضعیف موقعیت ژئولیتیک کشور در برابر رقبا نیز منجر خواهد شد. به‌طور کل می‌توان نتیجه گرفت روند توسعه کریدورهای حمل‌ونقل در دولت چهاردهم، نشان می‌دهد با وجود ظرفیت‌های بالقوه، ضعف در اجرا، نبود هماهنگی نهادی و غفلت راهبردی موجب شده ایران از رقابت منطقه‌ای عقب بماند. کریدور شمال – جنوب که می‌توانست شاهراه ارتباطی بین روسیه، هند و آسیای مرکزی باشد، همچنان در مرحله وعده باقی مانده است. کریدور شرق – غرب نیز با وجود اهمیت راهبردی و واگذاری به مسیرهای جایگزین مانند کریدور میانی است. ایران نباید فرصت‌های اقتصادی را از دست بدهد.

■ پیامدهای عقب‌ماندگی؛ از دست رفتن مزیت رقابتی ایران
در شرایطی که کشورهای رقیب مانند هند، روسیه و حتی آذربایجان با سرعت در حال توسعه مسیرهای جایگزین هستند، تعلل دولت چهاردهم در تکمیل و بهره‌برداری از کریدور شمال – جنوب، منجر به کاهش سهم ایران از تجارت منطقه‌ای شده است. این عقب‌ماندگی نه‌تنها فرصت‌های ترانزیتی را از بین می‌برد، بلکه موقعیت ژئولیتیکی کشور را نیز تضعیف می‌کند.

در همین راستا با وجود گذشت بیش از یک سال از آغاز به کار دولت چهاردهم، هیچ گزارش شفافی از افزایش حجم ترانزیت کالا از مسیر شمال – جنوب منتشر نشده است. در حالی که ظرفیت این کریدور می‌تواند به میلیون‌ها تن کالا در سال برسد، میزان بهره‌برداری فعلی بسیار پایین‌تر از استانداردهای منطقه‌ای است.

اگر دولت چهاردهم نتواند در ماه‌های پیش‌رو مسیر توسعه این کریدور را از حالت رکود خارج کند، ایران ممکن است برای همیشه نتواند به جایگاهی که در این مسیر استراتژیک ترسیم کرده برسد. این موضوع نه‌تنها برآمدهای ترانزیتی و اشتغال در مناطق مرزی اثر می‌گذارد، بلکه به تضعیف قدرت چانه‌زنی ایران در معادلات منطقه‌ای منجر خواهد شد.

در کنار عدم توسعه کریدور شمال – جنوب، کریدور شرق – غرب نیز در دولت چهاردهم عقب مانده است. این مسیر که می‌تواند ایران را به پل ارتباطی بین چین، آسیای میانه، ترکیه و اروپا تبدیل کند، در عمل از اولویت‌های اجرایی دولت خارج شده و به حاشیه رانده شده است. در حالی که کشورهای منطقه با سرعت در حال توسعه مسیرهای جایگزین هستند، ایران همچنان در مرحله وعده و طرح باقی مانده است. کریدور شرق – غرب نه‌تنها ظرفیت ترانزیتی بالایی دارد، بلکه می‌تواند نقش کلیدی در اتصال پروژه‌های بزرگ مانند «کمربند و راه ابریشم» چین ایفا کند. با این حال، نبود سرمایه‌گذاری کافی، ضعف در هماهنگی بین نهادهای اجرایی و ضعف دیپلماسی باعث شده این مسیر عملاً بلااستفاده باقی بماند. در نتیجه، کشورهایی مانند ترکیه، گرجستان و

منطقه‌ای، عقب مانده است. این ضعف عملکردی در حوزه زیرساخت‌های ترانزیتی، پیامدهای ژئولیتیکی قابل توجهی را به همراه داشته است.

■ توافق آذربایجان و ارمنستان با شرکت آمریکایی
در سایه این خلأ راهبردی، آذربایجان و ارمنستان اخیراً توافقی با یک شرکت آمریکایی برای توسعه گذرگاه‌های مشترک امضا کردند؛ توافقی که می‌تواند نقش ایران در معادلات ترانزیتی منطقه را به حاشیه براند. این تحول نه‌تنها فرصت‌های اقتصادی و ژئولیتیکی ایران را تهدید می‌کند، بلکه نشان‌دهنده کاهش وزن دیپلماتیک کشور در رقابت‌های اقتصادی منطقه‌ای است.

اگر دولت چهاردهم نتواند در کوتاهمدت مسیر توسعه کریدورها را تسریع کند، ایران ممکن است جایگاه خود را در شبکه‌های ترانزیتی منطقه‌ای از دست بدهد. این موضوع مستقیماً بر منافع ملی، درآمدهای ترانزیتی و نفوذ ژئولیتیکی کشور تأثیر خواهد گذاشت.

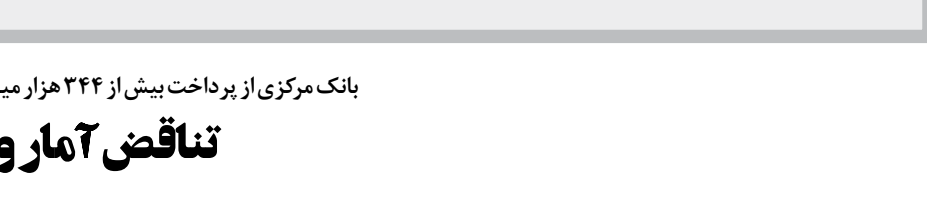
■ کریدور شمال – جنوب: فرصت طلایی که در دولت چهاردهم خاک می‌خورد

با وجود آنکه کریدور شمال – جنوب یکی از مهم‌ترین مسیرهای ترانزیتی منطقه‌ای با ظرفیت اقتصادی بالا شناخته می‌شود، عملکرد دولت چهاردهم در بهره‌برداری عملی از این مسیر، ناکافی بوده است. این کریدور که می‌تواند ایران را به عنوان شاهراه ارتباطی بین آسیای مرکزی، روسیه و هند تثبیت کند، هنوز نتوانسته نقش مؤثری در تجارت منطقه‌ای ایفا کند؛ نه به دلیل کمبود ظرفیت، بلکه به‌واسطه ضعف در برنامه‌ریزی، اجرا و دیپلماسی اقتصادی. در ماه‌های گذشته، مقامات دولتی بارها از «اقتصادی بودن» کریدور شمال – جنوب سخن گفته‌اند اما واقعیت میدانی چیز دیگری را نشان می‌دهد. مسیرهای ریلی و جاده‌ای این کریدور در بخش‌هایی ناقص، در برخی نقاط فرسوده و در بسیاری از موارد اتصال ضعیفی به بنادر و مراکز لجستیکی دارند. به‌عبارتی، زیرساختی که باید ستون فقرات این کریدور باشد، هنوز در مرحله وعده و مطالعه باقی مانده است.

گروه اقتصادی: در دنیای امروز، زیرساخت‌های حمل‌ونقل نه‌تنها ابزار توسعه اقتصادی، بلکه مؤلفه‌ای کلیدی در تعیین جایگاه ژئولیتیک کشورها محسوب می‌شوند. ایران با موقعیت جغرافیایی ممتاز، ظرفیت تبدیل شدن به هاب ترانزیتی منطقه را دارد؛ ظرفیتی که در صورت بهره‌برداری صحیح از کریدورهای شمال – جنوب و شرق – غرب می‌تواند به منبعی پایدار برای درآمد، اشتغال و نفوذ منطقه‌ای بدل شود. با این حال، بررسی عملکرد دولت چهاردهم در توسعه این کریدورها نشان می‌دهد نه‌تنها پیشرفت قابل توجهی حاصل نشده، بلکه فرصت‌های راهبردی یکی پس از دیگری در حال از دست رفتن است. این گزارش به بررسی ابعاد این عقب‌ماندگی و پیامدهای آن برای منافع ملی ایران می‌پردازد.

روز گذشته هوشنگ باروند، مدیرعامل شرکت ساخت و توسعه زیربناهای حمل‌ونقل اعلام کرد طی ۵ ماه نخست سال جاری تنها ۳۲۰ کیلومتر از مسیرهای بزرگ‌راهی به بهره‌برداری رسیده، در حالی که ساخت ۷۶۰ کیلومتر بزرگ‌راه در دستور کار شرکت ساخت و توسعه زیربناهای حمل‌ونقل بوده است. میزان بهره‌برداری از پروژه‌ها با وجود ارزش مالی ۱۷ هزار ۷۰۰ میلیارد تومانی، همچنان نشان‌دهنده کندی در پیشرفت پروژه‌های زیرساختی است. او وعده داد که بخش باقی‌مانده پروژه‌ها تا پایان سال تکمیل خواهد شد اما تجربه‌های گذشته نشان می‌دهد تحقق این وعده‌ها با چالش‌های جدی مواجه است.

باروند همچنین از اجرای ۱۱ کریدور بزرگ‌راهی به طول ۳۲۰۰ کیلومتر خبر داد که تاکنون تنها ۱۲۰۰ کیلومتر آن به بهره‌برداری رسیده است. ابقی پروژه‌ها یا در مرحله اجرا هستند یا هنوز در مرحله مطالعه و مناقصه قرار دارند. برای تکمیل این مسیرها، به‌اعتباری بالغ بر ۲۱۲ هزار میلیارد تومان نیاز است؛ رقمی که با توجه به محدودیت‌های بودجه‌ای دولت چهاردهم، تأمین آن در کوتاهمدت بعید به نظر می‌رسد. بنابراین می‌توان ادعا کرد با گذشت بیش از یک سال از آغاز به کار دولت چهاردهم، روند توسعه کریدورهای حمل‌ونقلی نه‌تنها شتاب نگرفته، بلکه در مقایسه با انتظارات و نیازهای

بانک مرکزی از پرداخت بیش از ۲۴۴ هزار میلیارد تومان وام قرض‌الحسنه در یک سال خبر داد

تناقض آمار و عملکرد بانک‌ها

بیت‌کوین به یک ارز دیجیتال محبوب تبدیل شده است. با افزایش محبوبیت و پذیرش گسترده، بیت‌کوین به یک گزینه برای سرمایه‌گذاری و انتقال ارزش تبدیل شده است. با این حال، نوسانات شدید قیمت و نگرانی‌ها در مورد امنیت و مقبولیت دولتی، چالش‌هایی را برای پذیرش گسترده آن ایجاد کرده است.

در حال حاضر ۲ بانک تخصصی در حوزه قرض‌الحسنه فعال هستند و سایر بانک‌ها نیز طبق قانون موظفند سهمیه مشخصی از تسهیلات قرض‌الحسنه را پرداخت کنند. با وجود محدودیت منابع، در یک سال گذشته بیش از ۲۴۴ هزار میلیارد تومان وام قرض‌الحسنه پرداخت شده که نشان‌دهنده تلاش شبکه بانکی در این زمینه است.

در حوزه تسهیلات ازدواج و فرزندآوری، رشد چشمگیری مشاهده شده است: پرداخت وام ازدواج ۱۲۸ درصد و وام فرزندآوری ۱۰۲ درصد افزایش داشته است. بانک مرکزی برای تسهیل این روند، بخشی از سپرده قانونی بانک‌ها را آزاد کرده و با بانک‌های مهر و رسالت تفاهنامه‌هایی امضا کرده تا صف متقاضیان کاهش یابد. همچنین سامانه‌ای برای ثبت درخواست وام ازدواج راه‌اندازی شده و تأکید شده که این وام با یک ضامن قابل پرداخت باشد.

در حوزه اشتغال، بیش از ۷۶ هزار میلیارد تومان تسهیلات برای مشاغل خرد و خانگی پرداخت شده است. همچنین برای خانواده‌های دارای فرزند سوم به بالا، وام‌هایی برای خرید یا ساخت مسکن در نظر گرفته شده که مجموع آن به بیش از ۷۵۰۰ میلیارد ریال می‌رسد. بانک‌ها همچنین موظفند از اقشار محروم مانند خانواده‌های تحت پوشش کمیته امداد، بهزیستی، ایثارگران و افراد فاقد مسکن حمایت کنند. در این راستا، بیش از ۲۸ هزار میلیارد ریال تسهیلات پرداخت شده است. برای ایثارگران نیز بیش از ۵۰۰۰ میلیارد ریال وام خودرو اختصاص یافته است. در حوزه آموزش، بانک‌ها موظفند بخشی از نیاز مالی مدارس غیرانتفاعی را به صورت قرض‌الحسنه تأمین کنند. در این زمینه نیز حدود ۶۷۷ میلیارد ریال تسهیلات پرداخت شده است.

■ سخت‌گیری بانک‌ها در پرداخت وام
با وجود آمارهای چشمگیر ارائه‌شده توسط بانک مرکزی اما واقعیت میدانی چیز دیگری را نشان می‌دهد. بسیاری از مردم در مواجهه با فرایندهای پیچیده، ضوابط سخت‌گیرانه،

گروه اقتصادی: در سال‌های اخیر تسهیلات قرض‌الحسنه به عنوان یکی از ابزارهای کلیدی برای تحقق عدالت مالی و حمایت از اقشار آسیب‌پذیر، بیش از پیش مورد توجه سیاست‌گذاران قرار گرفته است. بانک مرکزی با صدور بخشنامه‌ها و انعقاد تفاهنامه‌های متعدد تلاش کرده مسیر دریافت این وام‌ها را برای گروه‌های مختلف - از بانزشتگان و زنان سرپرست خانوار گرفته تا مؤسسان مدارس غیردولتی - هموارتر کند. با این حال با وجود رشد آمار رسمی در پرداخت تسهیلات قرض‌الحسنه، تجربه واقعی مردم از موانع اداری، کمبود منابع و اجرای ناقص سیاست‌ها در این زمینه حکایت دارد. در واقع آنچه در عمل رخ می‌دهد، فاصله‌ای معنادار با اهداف اعلام‌شده دارد. پیچیدگی‌های اداری، کمبود منابع، درخواست‌های غیرمنطقی از سوی شعب بانکی و نبود نظارت مؤثر، باعث شده بسیاری از متقاضیان وام از دریافت این تسهیلات منصرف شوند یا ماه‌ها در صف انتظار بمانند.

در نخستین سال فعالیت دولت چهاردهم، بانک مرکزی اعلام کرد بیش از ۳۴۴ هزار میلیارد تومان تسهیلات قرض‌الحسنه به مردم پرداخت شده است. بخش عمده‌ای از این مبلغ - بیش از ۲۵۸ هزار میلیارد تومان - صرف وام‌های ازدواج و فرزندآوری شده است.

بانک مرکزی هدف خود را توسعه بانکداری اسلامی از طریق تسهیلات کم‌بهره و غیرتجاری برای عموم مردم اعلام کرده و طرح وام قرض‌الحسنه بدون کارمزد را نماد این رویکرد می‌داند. این نوع وام‌ها نه‌تنها در تأمین نیازهای ضروری مردم نقش دارند، بلکه باعث تقویت حس همدلی در جامعه نیز می‌شوند. برخلاف وام‌های رایج، بازپرداخت این تسهیلات فشار مالی سنگینی بر متقاضیان وارد نمی‌کند و به همین دلیل در اولویت سیاست‌های راهبردی بانک مرکزی قرار گرفته است.

جدید در بانک مرکزی، فرهنگ قرض‌الحسنه در اقتصاد کشور پررنگ‌تر شده است. در گذشته، پرداخت این نوع وام‌ها بیشتر از طریق صندوق‌های مردمی انجام می‌شد اما اکنون با ورود مجلس و تعیین تکالیف قانونی، شبکه بانکی موظف به پرداخت

^[1] تسهیلات قرض‌الحسنه در یک سال خبر داد

^[2] تسهیلات قرض‌الحسنه در یک سال خبر داد